

DOĞU SORUNU YALNIZ EKONOMİK DEĞİL, POLİTİK BİR SORUNDUR

Diyarbakır'da düzenlenen doğu bölgesi "Genişletilmiş Bölge Temsilcileri ve Eğitim Toplantısı"nda yapılan açık konuşmanın Yürüyüş dergisinde çıkan özeti, 25 Mart 1978.

Geniş halk kitleleri Milliyetçi Cephe'nin gitmesini, CHP'nin iktidara gelmesini umutla beklemişlerdi. CHP nihayet iktidara geldi, ama umutlar gerçekleşmedi. "Henüz çok yeni, birden olmaz, zaman ister" demek, geçerli bir mazeret değildir, işlerin tam görülmesi zaman ister, ama baştan işlerin nasıl tutulduğu, sonunun ne-reye varacağını işaretlerini verir.

[...]

CHP bu kitlesel desteğe dayanarak büyük sermayenin karşısına dikilebilir, demokratik hak ve özgürlükler ve halkın çıkarları adına muhalefetteyken kararlı mücadele verebilir, iktidara gelince de demokrasi ve kitleler lehine gerekli adımları atabilirdi. Böyle olmadı. CHP kendisine umut bağlayan kitleleri canlı, etkin bir politik güce dönüştürmemek için elinden geleni yaptı. Onlar sadece oy versinler, CHP'ye parlamentoda sandalye sağlasınlar yeterdi. Oysa iktidar yalnız oy ve Meclis aritmetiğine dayanmaz, iktidar olabilmek için dayanılan kitleler bilinçli ve örgütlü aktif bir güç olarak politik hayatta demokratik baskı ve etkisini duyurabilmelidir. Kendisini destekleyen kitlelerin politik gücüne dayanma yoluna gitmeyince, CHP, büyük sermaye sınıfına, burjuvaziye güvence vermek, şirin görünmek yoluna gitti. Bu bakımdan, tek başına değil de ortaklık olarak iktidara gelmek çok işine yaradı CHP'nin. Demokratik Partiyle Cumhuriyetçi Güven Partisi'nin hükümete katılmaları büyük sermayeye güvence vermiştir.

Sorunların Çözümü Emperyalist-Kapitalist İlişkiler Ağı Dışında Mümkündür

Şimdi iktidarda olununca Uluslararası Para Fonu'nun isteklerine boyun eğiliyor, ambargo kalkmıyor ve ABD Kongresi Ortak Savunma için Savunma İşbirliği Anlaşması denilen ikili anlaşmayı geçirmiyor diye sinirleniyor. Ambargo kalksa, ikili anlaşma onaylansa Türkiye'nin durumu düzelecek mi, yoksa bağımlılık; durumu vurulanarak devam mı edecek? Uluslararası Para Fonu ile varılan ve imzalanacak olan anlaşma Türkiye'nin ekonomik bağımlılığının, ambargonun kalkması da askeri ve dolayısıyla politik bağımlılığının devamını belgeleyecektir. Hem silahlı kuvvetlerin eğitim ve savaş donanımının tek bir kaynağa bağlı olmasının sakıncalarından, tehlikelerinden söz edeceksin, hem ambargonun kalkmasını ısrarla isteyecek, kalkmıyor diye öfkeleneceksin. Bu iki davranış bağdaşmaz. Ambargo kalkarsa gerekli askeri donanım için Türkiye yine tek bir dış kaynağa bağlı olacak. ABD silah ve malzemenin kendi istekleri dışında kullanılmasına yine müsaade etmiyecek, hoşnut olmadığında dilediği gibi yeni bir ambargo koyabilecek. Savunma İşbirliği Anlaşması

denilen ikili anlaşma ise Türkiye’de Amerikan üs ve tesislerinin devamının yeni bir güvencesidir. Üsler her ne kadar Türk Silahlı Kuvvetleri’nin gibi gösteriliyorsa da aslında değil, üslerde yine Amerikan komutanları, onların yönetim ve denetiminde iç alanlar ve kadrolar bulunacak, üstelik bu üs ve tesis toprakları açıkça kiralanacak; kiralanacak da, doların değeri düştü diye kirayı yükseltmeye hazırlanıyoruz! Ambargo ve bu ikili anlaşma “haysiyetli, kişiliği olan dış politika” ve “milli savunma kavramı” ile ne derece bağdaşır. CHP lideri düşünmek durumundadır.

[...]

İçteki saldırılar, cinayetler furyasının da dıştan etkilendiğine hiç kuşku etmemeli. Amerikan gizli istihbaratı CIA’nın ne denli içimizde olduğu en yetkili ağızlardan açıklandı, zaman zaman günlük basın sayfalarına döküldü. Zaten CENTO çerçevesinde bozguncu faaliyetleri engellemek, yok etmek için İran, Türk, ABD ve İsrail istihbarat servislerinin temas ve işbirliği halinde oldukları biliniyordu.

Dış ve iç büyük sermaye kitlelerdeki sol potansiyelden korkuyorlar. Türkiye burjuvazisi Cumhuriyet dönemi boyunca bu korkuyu iliklerinde duymuştur; ekonomik gelişmesine örnek aldığı Batı kapitalizmini siyasal rejime örnek almamış, burjuva demokratik hak ve özgürlükleri görece en liberal olduğu 1961-71 döneminde bile Batılı ölçülerde tanımamıştır. Şimdi ise baskı, saldırı, cinayetlerle demokratik özgürlükleri daha da geriletmeye yönelmektedir.

[...]

Hükümetin şiddetin tırmandırılışı ile başa çıkıp çıkamayacağını belirleyecek esas unsur bu tırmandırılışın ardında hangi güçlerin bulunduğu ve onların kararlılık derecesidir. Bir başka unsur da Başbakanın dediğini yapıp yapmayacağıdır. Bütçenin kabulünden sonra Meclis’de yaptığı konuşmada Başbakan olayların kaynaklarının üstüne yürüneceğinden söz etmişti. Hükümet gerçekten üstüne yürüyüp de birinci dereceden sorumluları saptayıp etkisizleştirebilecek mi? Yoksa üstüne yürümeyi ikinci, üçüncü ve daha alt kademelerde durdurmak gereğini mi duyacaktır? (Kontrgerilladan ve benzeri örtülü güçlerden artık söz edilmez oldu.) Gerçekte kaynakların üstüne yürüdüğü ölçüde başarılı olacak ve kitlelerin, tüm demokratik güçlerin desteğini görecektir.

Türkiye’nin politik istikrarsızlığının altında şöyle bir sınıfsal tablo yatıyor. Burjuvazi ülkeyi yönetmekte ve işlerini yürütmekte acze düşmüş durumda ve bu aczi giderek büyüyor. Bunun karşısında işçi sınıfı ve müttefiki emekçi sınıflar iktidarı alacak ve ülkeyi yönetecek konuma henüz gelmiş değil. Halk kitlelerinin büyük bir bölümü hâlâ MC partilerine takılmış, diğer büyük bir bölümü CHP’nin demokratik soluna umut bağlamış. 12 Mart döneminden bütününde toplum ve kitleler daha ilerici, daha sol konumda çıktı. Ama bu demokratikleşme, bu sola kayış CHP’nin sosyal demokrasisine kanalize olmuştu, işçi sınıfı partisinin, yani Türkiye İşçi Partisi hareketinin 1970’den önce parti dışı saptırmalar ve parti içi sapmalarla zayıflaması ve 1971’de kapatılması toplumda kendiliğinden oluşan gelişmenin sosyal demokrasiyeye yönelmesine yol açtı. İşçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketinde ve ülkenin genel politik yaşamında işçi sınıfı partisinin önemi, daha doğrusu vazgeçilmezliği bu olayla da bir daha doğrulanmış oldu.

Bu çelişkinin çözülmesi, nesnel durumla öznel durumun uyumlu hale getirilme-

si gerekmektedir. Partimiz bu gereğin bilincindedir, örgütlenme çalışmaları gündemimizin birinci maddesidir, işçi sınıfı ve diğer kol ve kafa emekçisi kitleler içinde örgütlenmeye ve örgütün niteliğini yükseltmeye büyük önem veriyoruz. Parti örgütü dışında, demokratik örgütlenmeleri de geliştirmek ve güçlendirmek ve hepsini emperyalizme ve faşizme karşı ortak bir program üzerinde birleştirmek gerekmektedir. Partimizin bu doğrultuda da ısrarlı uğraş ve çabaları vardır. Tüm demokratik güçler emperyalizme ve faşizme karşı birlik çalışmaları ve örgütlenmeleri içinde olmalıdırlar. Faşizmin kaynağı sınıfsaldır, emperyalizmin işbirlikçisi büyük sermaye sınıfıdır; onu alt edecek güç de sınıfsaldır, işçi sınıfı ve müttefiki kol ve kafa emekçisi kitlelerdir.

Doğu Sorunu ve Bilimsel Sosyalist Politika

Ülkemizin üzerine bir kâbus gibi çöken baskı ve şiddet havası Doğu illerimizde daha da yoğun. İktidarın değişmesi, durumda bir değişme, bir ferahlama da getirmedi. Getirmedi, çünkü derdin kökü yapısal. CHP ise, daha önce belirttiğim gibi bu yapıyı, bu düzeni gerçekten değiştirmeye istekli değil. Doğu illeri, bir, kapitalizmin eşitsiz gelişme kanunu sonucu ekonomik, sosyal açıdan geri kalmıştır. İki, kapitalizmin başka ülkelerde de görülen bu eşitsiz gelişme kanununa ek olarak, gelmiş geçmiş burjuva iktidarları izledikleri politikada Doğu bölgesini ihmal etmişler, üvey evlat muamelesi yapmışlardır. Üç, doğuda ırkçı, ayırım gözeten uygulamalar, şoven milliyetçi baskılar süregelmiştir ve son yıllarda daha da yoğunlaşmıştır. Bunun için Doğu sorunu yalnız ekonomik değil, politik bir sorundur. Böylesine anti-demokratik ve adaletsiz bir durum en kısa zamanda giderilmek zorundadır. Sorun ciddi ve acildir.

Doğu'nun bu durumu, doğal ve haklı olarak hem bu iller hakkında, hem de Türkiye'nin tümünün demokratik, ilerici, sol kamuoyunda tepki uyandırmakta ve sorunun çözüm yolları tartışılmaktadır.

Son yıllarda bu tartışmalarda dikkati çeken bir nokta, Doğu bölgesinin sömürge olup olmadığı sorununun ortaya atılmış ve bazı çevrelerce de kabul görmüş olmasıdır. İlk bakışta Doğunun sömürge olup olmadığı bilimsel bir sorun gibi görünür. Oysa sorunu ortaya atanların maksadı bilimsel bir araştırma ve tesbit yapmaktır; maksat politiktir. Doğunun sömürge olması iddiasının ardında Doğu sorununa Türkiye'nin bütününden sorunlarından ayrı, kendi başına çözüm bulunabileceği ve bulunması gerektiği görüşü vardır; bu görüşe gerekçe ve dayanak olarak sömürge savı ileri sürülmektedir. Ben burada bu sömürge tartışmasına girmeyeceğim, yalnızca sömürge olmadığı konusunda görüşümüzün kesin olduğunu belirtmekle yetineceğim. Sömürülüyor olmak başka şeydir, sömürge olmak başka şeydir. Asıl üzerinde durmak istediğim konu, Doğu sorununun Türkiye'nin bütününden koparılmak istenmesi ve kendi başına, ayrı çözüm yollarının aranması çabalarıdır.

Doğu sorunu Türkiye sorunundan koparılarak ve kendi başına, ayrı çözüme kavuşturulamaz. Türkiye Doğusu, Batısıyla ve parçalar halinde değil, bir bütün olarak, emperyalizme bağımlı geri bir kapitalist ülkedir. Bir bütün olarak emperyalizmin ekonomik sömürüsü, politik, askerî ve kültürel nüfuz ve baskısı altındadır. Temel olgu budur ve sorun bu çelişkinin giderilmesi, bağımlı, geri kapitalist durumdan

çıkılmasıdır. Türkiye'nin tüm sorunları -Doğu sorunu dahil- bu temel olgu ışığında ve çerçeve içinde doğru değerlendirilip doğru teşhis edilebilir ve geçerli çözüm yolları saptanabilir. Emperyalizme bağımlılığı bir yana bırakıp Türkiye'nin kendi içinde ikincil sömürü kademeleri saptayarak bunları temel olgu ve çerçeveden kopuk, kendi başlarına ele almak ve çözüm aramak çıkar yol değildir. Türkiye'nin, içinde yer aldığı kapitalist dünya ülkeleri arasında temel ayırım sömüren emperyalist ülkeler ve sömürülen geri ülkeler bölünmesidir. Hangi sorunu ele alırsak alalım kapitalist dünya çapındaki bu ayırımı ve aradaki çelişki ve çatışmayı gözönünde tutmak, ona göre sorunu incelemek ve çözümünü bulmak zorundayız. Emperyalizmle mücadele etmeden başka tür sömürülere karşı da mücadele edilemez.

Emperyalizme karşı mücadele aynı zamanda demokrasi mücadelesiyle bağlantılıdır. Emperyalizmin sömürü ve baskısı altında asıl ezilen işçi, emekçi geniş halk kitleleridir. Emperyalizme karşı direnen ve mücadele eden asıl toplumsal güç onlardır. Halk kitleleri halk oldukları için demokratlardır. Demokratik hak ve özgürlüklerin, eşitliğin, insanca ilişkilerin genişleyip kökleşmesini isterler; bu uğurda sürekli mücadele verirler. Eşitlik ve özgürlük temel demokratik haklardır, işçi emekçi kitleler mücadelede karşılarında büyük sermaye sınıfını ve onun politik güçlerini olduğu kadar, emperyalizmi de bulurlar. Emperyalizm, girdiği ülkelerin demokratikleşmesinin can düşmanıdır; her türlü tutucu, gerici, baskıcı faşizan güçlerin ve girişimlerin destekçisidir. Doğu sorunu bir boyutuyla da demokratikleşme sorunudur.

İç içe geçmiş olan bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi birbiriyle bağıntılı olduğu kadar, sosyalizm için mücadele ile de iç içedir. Şüphesiz, bağımsızlık ve demokrasiden yana olan ve bunlar için mücadeleye katılan her kişi ve güç sosyalist değildir ve olması beklenmez. Ama bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin öncü gücü, itici gücü işçi sınıfıdır her yerde, işçi sınıfının öncü müfrezesi de onun bilimsel sosyalist partisidir.

Bilimsel sosyalizm işçi sınıfının düşünce sistemi, eylem kılavuzudur. Kapitalist dünyanın her ülkesinde işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi sosyalizm için mücadelenin olduğu kadar bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin de en tutarlı, en cesur ve en fedakâr gücüdür.

İşçi sınıfı ve onun öncü örgütü olan partisi bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi işlevini, elbette ki, herkese sosyalizmin kabulünü dayatmak biçiminde yapmaz. Ulusal, demokratik güçler arasında anlaşabilecekleri ortak noktaları, ortak istekleri ve hedefleri ortaya koyarak bunlar üzerinde birleşmeyi ve birlikteliği sağlamaya çalışır. Bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini bilimsel sosyalist bir anlayışla ve sosyalizmi nihai hedef olarak yürütür. Böyle bir bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin içeriği ve niteliği farklıdır, daha ileri düzeydedir. Yine de bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm sorunları ve mücadeleleri tabiatları gereği birbirine bağıntılı, iç içe geçmiş olgular olduklarından, sosyalist olanlarla olmayanlar arasında ortak görüş noktaları, ortak istek ve hedefler üzerinde anlaşmaya varmak mümkündür ve gereklidir. Emperyalizme ve faşizme karşı tüm demokratik güçleri birleştirme ve örgütlenme hareketleri, bu hareketlerde işçi sınıfı partilerinin rolü ve bunların eriştiği başarılar dünyanın bir çok ülkesinde görülmektedir. Bunun için, "Sosyalizm ancak işçi sınıfına, küçük bir çevreye seslenir, ulusal, demokratik istek ve hedefler ise daha

geniş kitleleri kapsar, harekete geçirir” yollu bir iddia temelinden çürük, dayanaktan yoksundur. Günümüz koşullarında bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesi birbirine bağlantılı ve içice geçmiş olduğundan bu çizgi üzerinde en geniş kitleleri birleştirmek hem mümkündür, hem zorunludur. Hareket en üst düzeyde en ileri hedefler göz önünde tutularak örgütlenip yürütüldüğü takdirde kalıcı ve ileriye doğru gelişmelere açık sonuçlar verir. Doğu sorununu Türkiye'nin bütünü'nün sorunlarından ve mücadelesinden kopararak, soyutlayarak ele almak ve çözüm aramak gerçekçi değildir; Türkiye devrimci hareketini ve Doğu sorununu geri bir çizgide tutmak, peşinen başarısızlığa mahkûm etmektir. Niyet bu olmasa bile, gerçekte olan budur.

“Böl, Parçala ve Hâkim Ol” İlkesi Büyük Sermayenin Değişmez Kuralıdır

Bilimsel teori ve dünya pratiği birleşik örgütlü mücadele gereğini vurguladığı gibi Türkiye'nin kendi somut gerçekleri de aynı gereği doğrulamaktadır. Sömürünün her çeşidinin altında sınıfsal sömürü vardır. Doğu geri, yoksul bırakılmışsa, Doğu'da ayırım gözeten bir politika, ırkçı, şoven milliyetçi baskılar uygulanıyorsa, bu, Türkiye'de insafsız bir sömürü düzeni olduğundan; sömürücü büyük sermaye sınıfının Türkiye'nin dış ve iç politikasını, işlerinin yürütümünü kendi sınıf çıkarları doğrultusunda belirleyebilmesindedir. Sermayeci sınıfın en korktuğu sınıf işçi sınıfı ve onun müttefiki emekçi kitlelerdir. Sermaye sınıfı ne denli insafsızca sömürücü ve baskıcı olursa işçi sınıfından ve emekçi kitlelerden korkusu o denli büyük olur, çünkü tepkinin de o denli büyük olacağını bilir. Büyük sermaye işçi emekçi sınıfları kontrol altında tutmak için türlü yöntemler kullanır. Baskı ve şiddet en belirgin, en kaba yöntemidir. Daha ince hesaplı yöntemler de kullanır, örneğin kendi burjuva ideolojisini, burjuva sosyal değerlerini kitlelere aşılacak ve tutturmak politikasını kesintisiz uygular. Kendi sınıfsal çıkarlarını ulusal çıkarlarmış gibi gösterip kitlelere kabul ettirmeye ve kitleleri bu çıkarlar doğrultusunda harekete geçirmeye çalışır. Sınıfsal çıkarlarını ulusal çıkarlarmış gibi gösterme ve kabul ettirmeyi özellikle işçi, emekçi kitleleri bölebilmek, birbirine düşürebilmek için kullanır. “Böl, parçala ve hâkim ol” ilkesi büyük sermayenin, dünyada ve bizde değişmez hareket kuralıdır. Bu maksatla büyük sermaye-büyük burjuvazi, din, mezhep ırk, dil, kültür ve milliyete ilişkin her türlü ayırımı kullanır, bütün bu ayırım çizgileri üzerinden işçi ve emekçi kitleleri parçalamak, bölmek, birbirine düşürmek girişimlerini yürütür, zaman zaman sonuç da alır.

Bilimsel sosyalistler, işçi sınıfı partisi bu bölünmelere karşı çıkar. Tüm demokratların, ilericilerin, yurtseverlerin ödevi de karşı çıkmaktır, işçi sınıfının birliği değişmez temel kuralıdır. Onun dışındaki emekçi kitlelerin de sosyalizm doğrultusunda bir anti-emperyalist ve anti-faşist ortak platform üzerinde birleştirilip örgütlenmesi gerekir. Geniş kitlelerin birleşik örgütlü gücü yenilmez. Tarihi onlar yapar, onlar değiştirir.

İşçi sınıfının birliği, örgütsel birliği demektir, ayrı örgütlenmeler arasında ittifak demek değildir. Aynı sınırlar içinde tek ülkedeki işçi sınıfı tek örgütte toplanıp birleşir. İttifak işçi sınıfı ile diğer emekçi sınıflar, özellikle yoksul köylüler arasında ve işçi sınıfı örgütleriyle diğer emekçi sınıflar örgütleri arasında söz konusudur.

Doğu'daki demokratik mücadele için işçi sınıfının örgütsel birliğinin ayrıca önemi vardır. Doğu illerimizde sanayileşme daha geri olduğundan yerel işçi sınıfı nicel ve nitel bakımdan daha az gelişmiş durumdadır; ancak Türkiye işçi sınıfı hareketinin birliği ve bütünlüğü sayesinde tarihsel görevi olan liderlik işlevini yerel olarak da daha etkin, daha güçlü biçimde görebilir, bölgenin tüm ilerici, demokratik güçlerinin mücadelesinin tek bir devrimci dalga halinde birleştirilmesinde etken olur.

Birlik sorununu burjuvazi gayet iyi anlıyor. Bir yandan işçi-emekçi sınıf ve katmanları bölmek, parçalamak, birleşmelerini önlemek için elinden geleni yaparken, öte yandan işçi ve emekçilere karşı sermaye sınıfının -burjuvazinin- kesimleri arasında dayanışma ve işbirliğini sağlamak ve güçlendirmekte de hiç kusur etmiyor. Oldum olası Doğu'daki toprak ağaları ve daha sonraları yeşerip gelişen burjuvazi Türkiye çapındaki büyük toprak sahipleri sınıfının ve burjuvazinin bir parçası ve onunla uyumlu olagelmışlerdir. Doğu'da ekonomik, kültürel, sosyal ve politik baskı işçi ve emekçi kitleler, geniş yoksul köylü yığınları üzerindedir; toprak ağaları, tüccarlar, sanayiciler, yüksek gelirli serbest meslek kesimi üzerinde değil. Eğer şimdi kimi yerel toprak ağası ve burjuva unsurlar halk kitlelerinin demokratik isteklerinden ve mücadelesinden yana görünüyorsa -gerçekten oluyor değil, görünüyordurlar sadece- bu daha önce işaret ettiğim ince hesaplardan dolayıdır; örneğin kitlelerin kendilerine karşı husumetini yumuşatmak içindir.

İşçi Sınıfının Örgütsel Birliğine Karşı Çıkmak Bilimsel Sosyalizmle Bağdaşmaz

Türkiye işçi sınıfının örgütsel birliğini geliştirip güçlendirmek, işçi sınıfının diğer kol ve kafa emekçi sınıflarla, yoksul köylü ile ittifaklarını pekiştirmek işçi sınıfı hareketinin, partimizin, birinci gündem maddesidir. Partili olmasalar da, kendisinin bilimsel sosyalist olduğunu söyleyen herkesin ödevi bu birlik için çalışmaktır, işçi sınıfının örgütsel birliğine karşı çıkmak bilimsel sosyalizmle bağdaşmaz.

Doğu sorunu bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm doğrultusunda böyle örgütlü birleşik mücadele verilmesiyle ve sosyalizm çerçevesinde her yönüyle çözüme kavuşacaktır. Yerel çelişkiler, Türkiye'nin bütününe emperyalizmle olan çelişkinin iç sınıfsal temel çelişkiyle birlikte çözülmesi sonucu, çözülme olanaklarına kavuşacaktır. Sermayeye emek arasındaki temel çelişki çözülmeden ve çözülme yolu açılmadan sömürü ve ona ilişkin baskı ve şiddet ortadan kalkmaz veya kalkma yoluna girmez.

Sosyalizmin gerçekleşmesini veya o yönde gelişmelerin olmasını beklemek uzun iş, demek bir fayda vermez. Doğada olduğu gibi toplumda da nesnel gelişme yasaları vardır, iradi hareketler, müdahaleler isabetli ise bu nesnel gelişmeleri hızlandırır, değilse aksatır, ama sürecin temel seyrini değiştiremez, irademiz dışındaki zorunlulukları kabul ve ona göre hareket tarzımızı düzenleme durumundayızdır. Bu açıdan, uzun yol, kestirme yol diye bir ayrım geçerli değildir. Çıkar yol, geçit veren yol, ya da çıkmaz yol, geçit vermez yol vardır. Çıkar yol, hedefe götüren yol aynı zamanda mümkün olan en kısa yoldur. Kısa, kestirme yol yoktur ama, kestirmeden gideceğim diye maceracı yollara sapma tehlikesi vardır. Bu tür sapmaların cezasını yalnız onu yapanlar çekse pek bir şey demeyiz; ama öyle olmaz, acı sonuçlarını bütün hareket çeker, kurtarmak için yola çıktıkları kitlelerin kendisi çeker.

Sayın Arkadaşlarım,

İşte böyle örgütsel birlik içinde bir mücadele ile hedefe doğru ilerliyeceğiz. Birlik içinde, özgürce, eşitçe, kardeşçe! Birlik ancak bu nitelikte olursa gerçek bir birliktir, sağlamdır, kalıcıdır; toplumun tüm yönleriyle serpilip gelişmesinin yollarını açar. Sosyalistler, Türkiye İşçi Partililer birlik adına yapılan her türlü zora, baskıya, şiddete karşıdırlar. Ahlak dışı, insanlık dışı olduğu için karşıdırlar; insanlar arasında gerçek birliği sağlamadığı, tersine onun temellerini oyduğu için karşıdırlar.

Her türlü baskı ve şiddetin ortadan kalktığı koşullarda özgür iradeyle seçilmiş, gönüllerde anlayış ve sevgiyle temellenen birlik! Dileğimiz budur, mücadelemiz bunun içindir!

Yürüyüş, Sayı 155, 28 Mart 1978